

AUÑIÓS

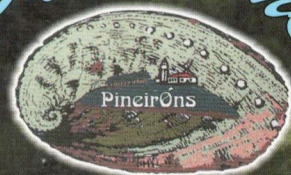
Nº 21

MAIO 2016

ASOCIACION CULTURAL

Pineiróns

O VESTIDO NO TEMPO AS COSTUREIRAS DE O GROVE

Por: Javier Fernández Soutullo

Pénsase que a finais do período chamado Magdalenense, no Paleolítico, os humanos comezan a aproveitar as peles dos animais que cazaban para protexerse do frío e das inclemencias do tempo que lles tocou vivir.

Un dos inventos máis importante deses tempo foi o da agulla, que non era de ferro, senón de óso. Isto ocorreu, aproximadamente, fai uns 15.000 anos, con ela e finos tendóns de animais e mesmo algúns filamentos vexetais, conseguiron adaptar moito mellor esas peles ao seu corpo.

Pensábase que ao principio, este primitivos “vestidos” limitábanse a protexer os flancos, segundo apréciase nas reproducións que podemos atopar en museos e exposicións por todo o mundo. Algúns pensadores expresaron a súa opinión dicindo que un dos motivos, ao carón do da climatoloxía, era o de poder achegarse con máis facilidade e con maior éxito ás presas de caza, ao vestir as mesmas peles dos animais, debido á súa camuflaxe. Incluso ían un pouco máis alá, os xefes e os mellores guerreiros, engadían ás peles tamén a cabeza do animal e, algúns, ata as súas cornamentas.

Dende fai uns 5000 anos, o ser humano foi transformando a súa vida de cazador recolledor nómade para establecerse nun territorio e pasarse á agricultura. Descubre novas fibras vexetais coas que configurar novos tecidos, creando e preparando grandes extensións para recoller, liño, algodón, seda,... Nacen, ao seu carón, as grandes civilizacións: Babilonia, Exipto, Mesopotamia, China,... Dándolle outra dimensión á vestimenta e creando as teas.

Os Fenicios que, traspasando as míticas columnas de Hércules que pechaban o Mediterranium bordean a Península Ibérica ata as Illas Cassitérides habitadas polos Galaicos, comezaron a comercializar con eles e achegaron as primeiras teas, xunto co viño e aceites, para trocalas por peles, estaño e chumbo, moi abundante e de moi boa calidade nestas illas. A citania da Lanzada é un dos principais portos de comercio do Atlántico Galaico.

A evolución das vestimentas nos seguintes séculos foi parella ao do mesmo ser humano, creándose grandes teares por todos os currunchos do mundo. Así nacen novos oficios como os de xastre e costureira. Xa no século XX traballaban por todos os pobos aqueles aos que lle gustaba o oficio, sen embargo, outros ían obrigados por circunstancias familiares. Comezaban, dende moi novos na casa dalgún oficial de xastrería, a coller a agulla, tomar medidas, facer patróns,..., corte e confección dos traxes e vestidos. Traballaban sen cobrar ata aprender o oficio e logo establecíanse pola súa conta. Percorrían todo o pobo, de casa en casa, coa máquina de coser á cabeza. Case que sempre, establecían o xornal de palabra e polo xeral incluía a comida, aínda que as veces, se se prolongaba o traballo, tamén a merenda.

Taller de costura no Grove nos anos 30 s.XX

As teas corrían por conta do cliente. Comezábbase a tomar as medidas necesarias para confeccionar o traxe ou vestido e deseguido pasábase á mesa, xeralmente do salón, para pintar o patrón sobre a tea cunhas xices de cera de distinta cor. Feito o patrón, cunhas tesoiras grandes cortábanse as pezas marcadas e uníanse a man no proceso de ganduxar, cun fío máis cativo pois logo este era retirado. Rematado o ganduxado, pasábanse as pezas unidas á máquina de coser, que acostumaba a ser de

marca (Alfa ou Singer). Os comerciais destas marcas tiñan por costume organizar exposicións en lugares importantes e petados de público, como o caso do Gran Hotel da Toxa.

Exposición de máquinas Singer celebrada no Gran Hotel da Toxa.
Aproximadamente nos anos 40 s.XX

No caixón da mesma máquina tiñan cabida todo o necesario: tesoiras, dedais, agullas, carretes e fío de varios tipos e cores, alfinetes, a cinta métrica, as ceras, aceite para a máquina, un desaparafusador pequeno,..., e mesmo unha regra grande.

Lémbrome ben da miña nai, Carme, saíndo moi cedo da casa e chegando xa de noite, e aínda con tempo para deixarnos a casa limpa e a comida preparada para o día seguinte. Ela, xunto con outras rapazas, comezou moi nova, con apenas trece anos, e nos seguintes cincuenta e cinco non se separou da máquina de coser.

Hoxe, pouco a pouco, todo foi trocando, agora o cliente merca a tea e lévaa á costureira, que xa traballa con máis comodidade na súa casa. Estas mulleres, as costureiras, móstranse como un recordo, pero aínda son necesarias para arranxos de todo tipo. As que quedan, teñen traballo para todo o ano, aínda que no Entroido, por ser unha das festas máis grandes de O Grove, é cando se lle acumula máis.

Dende estas liñas, un recordo para todas elas.

Carmen Soutullo traballando en Peralto.
Ano de 1950 s. XX.

Taller de costura en O Grove. Anos 60 s.XX.